

ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ
FELSEFE ANA BİLİM DALI
TEZLİ YÜKSEK LİSANS

FEL501 Bilimsel Araştırma Yöntem ve Teknikleri

Bu ders kapsamında öğrencilerin bir felsefe metninin nasıl okunması ve analiz edilmesi gerektiği konusunda bilgilendirilmeleri; ödev/sunum hazırlama ve makale yazma tekniklerini öğrenmeleri; ek olarak temel araştırma ve atıf yapma becerilerini kazanmaları amaçlanmaktadır. Dersin hedefi öğrencilerin felsefi sorularına özgün cevaplar üretmeleri konusunda gerekli donanımı sağlamaktır.

FEL505 Metafizik

Bu dersin amacı öğrencilerin varlığının doğası ve bizim bu doğayı kavrayışımıza dair sorularla tanıştırmaktır. Derste felsefe tarihi boyunca şu sorulara verilmiş cevaplar incelenecektir: Değişim var mıdır? Bir şeyi kesin olarak bilebilir miyiz? Eğer bilebilirsek, bu bilginin nesnesi ne olabilir? Zihin ve madde arasındaki ilişki nedir? Özgür irade var mıdır? Nedenselliğinin doğası nedir? Kişi özdeşliği var mıdır? Sentetik a priori bilgi mümkün müdür? Bu sorulara cevap ararken, tür ve ilenek, kategoriler, tümeler ve tikeller, metafizik ve fizik, uzay ve zaman gibi konularda Aristoteles, Spinoza, Locke, Leibniz, Descartes, Kant gibi başlıca filozofların varlık ile ilgili görüşleri analiz edilecektir.

FEL507 Bilgi Kuramı

Bu derste çağdaş epistemolojinin temel problemleri işlenecektir. Bu problemler bilginin “gerekçelendirilmiş doğru inanç” tanımı üzerinden tartışılacaktır. Derste odaklanılacak başlıca konular şunlardır: bilgi ve araştırma, bilginin değeri, Gettier problemleri ve gerekçelendirme, güvenilirlik, temelcilik, bağdaşımcılık, *a priori/a posteriori* ve analitik/sentetik ayrımları.

FEL509 19. Yüzyıl Kıta Felsefesi

Bu derste 19.yy’da Kant sonrası filozofların başlıca metinleri incelenecektir. Fichte, Schelling, Hegel, Schopenhauer, Kierkegaard, Nietzsche gibi filozofların kullandığı kavramlar bağlamında bu döneme ilişkin temel felsefe problemleri tartışılacak ve bu problemlere getirilen farklı yaklaşımlar tanıtılacaktır. Kant sonrası modern felsefe karşılaştırmalı olarak tartışılacaktır.

FEL511 Bilim Felsefesi

Bu derste bilimin tarihsel gelişimi, doğa ve bilim anlayışı; bilimsel, kuramsal ve deneysel bilgiyi kapsayan epistemolojik sorunlar, bilimde yöntemin önemine yer verilecektir. Bu bağlamda eski Yunanda doğa anlayışı, sonsuzluk ve madde anlayışları, Aristoteles fiziği ve Aristoteles’in bilim felsefesi, bilimsel ilerleme, yeni bilim anlayışı (Galileo, Descartes, Newton) ve Aristoteles eleştirisi, Hume, Kant, XIX. ve XX. yüzyıl filozoflarında bilimsel bilginin doğası ayrıntılı bir şekilde ele alınacaktır.

FEL513 Eski Yunan Felsefesi Okumaları: Platon

Bu dersin amacı öğrencilere Platon’un epistemoloji, ontoloji, metafizik, politika ve etik alanlarındaki görüşlerine dair derinlemesine analizler yapmak ve genel anlamda Platonculuğu eleştirel bir gözle incelemek için gerekli donanımı sağlamaktır. Ders boyunca Platon’un orijinal eserlerinin incelenmesine öncelik verilecek ve başlıca ikincil kaynaklar okutulacaktır. Ders sonunda öğrencilerin kendi başlarına Platon çalışabilecek yetkinliğe erişmeleri beklenmektedir.

FEL515 Zihin Felsefesi

Bu derste anlık-cisim sorunu, kişinin özdeşliği, bilincin bütünlüğü, bilinçsizlik durumu, öteki anlıklar sorunu, edim, yönelme ve istenç konularının tartışılması hedeflenmektedir. Bu derste bilinç ile zihinsel görüngülere ilişkin sorunları gerek felsefe tarihindeki değişik yorumları gerekse görüngübilim ile biliş incelemelerinin güncel sorunları bakımından tartışılacaktır.

FEL517 Siyaset Felsefesi

Bu derste egemenlik, güçler ayrılığı, toplum sözleşmesi, doğal hak, yönetim biçimleri, devlet erkinin meşruiyeti, mülkiyet, sınıf çatışması gibi siyaset felsefesinin temel kavramları, felsefe tarihinde Platon'dan Marx'a ve sonrasına kadar uzanan dönemdeki felsefecilerin metinleri içinde incelenecek ve değerlendirilecektir. Bu dersin amacı felsefenin temel kuram ve kavramlarını siyaset felsefesi metinleri üzerinden tanıtmak ve tartışmaktır.

FEL519 Erken Modern Dönem Felsefesi

Ders modern felsefeyi başlatan figür olarak kabul edilen René Descartes'in epistemolojik, metafizik ve teolojik görüşlerinin incelenmesi ile başlayacaktır. Son olarak Baruch Spinoza, John Locke ve David Hume'un başlıca metinleri akılcılık ile deneycilik arasındaki tartışma üzerinden filozofların orijinal metinleri çerçevesinde yorumlanacaktır.

FEL521 Estetik

Derste felsefe-sanat ilişkisi, estetik, klasik sanat anlayışı; Aristoteles ve Platon'un temel eserleri, taklit ve temsil sorunları, sanat ve ifade, güzellik ve çirkinlik kavramları ve sanatsal yaratım sorunu ayrıntılı bir şekilde ele alınacaktır. Bu derste estetik ve sanat sorunlarına felsefi yaklaşımlar, sanat ve estetikte temel kavramların analizi ve sanat ve estetiğin yaşamla ilişkisi temellendirilmeye çalışılacaktır.

FEL523 Epistemoloji Metinleri

Ders Pre-sokratik filozoflardan, Platon ve Aristoteles'e, Descartes ve Locke'tan çağdaş bilgi teorisi tartışmalarına kadar uzanan geniş bir yelpazede önemli metinleri incelemeyi ve tartışmayı ve bu çerçevede öğrenciye bu metinlerle ilgili yakın bir okuma, nüfuz ve aşinalık kazandırmayı amaç edinir.

FEL525 Metafizikte Temel Sorunlar

Ders Yunan düşünürlerinden günümüze Metafizik tarihinde önemli bazı felsefi metinlerin incelenmesinden hareketle metafizik düşüncenin belli başlı sorunlarını tartışmayı amaç edinir. Bu sorunlar varlık, insan, kültür, tarih, dil, zihin, eğitim gibi temel alanlar ile ilgilidir. Ayrıca modern metafizik eleştirileri, Kant'ın metafizike getirdiği yeni açılımlar, bilimci ve pozitivist felsefenin metafizik eleştirileri gibi konular da dersin ilgi alanına girer.

FEL502 Hukuk Felsefesi

Derste doğa yasaları ve pozitif yasalar, konstruktivizm ve gerçekçilik, toplumsal uzlaşma, bireysel, toplumsal ve ahlâkî özgürlük, siyasi ve ekonomik eşitlik, yasal düzenlemeler ve temel insan hakları (örn., yaşama hakkı, çalışma hakkı, eğitim hakkı, yerleşme hakkı, vb.) gibi konular ayrıntılı bir şekilde incelenecektir. Bu dersin amacı Hukuk ve Felsefe arasındaki ilişki, benzerlikler, ayrılıklar ile Hukuk Felsefesinin temelini oluşturan kavramlara tarihsel bir yaklaşımı hedeflemektedir.

FEL504 Dil Felsefesi

Dersin amacı çağdaş dil felsefesinin çeşitli boyutlarının ayrıntılı olarak incelenmesidir. Bu dersin sonunda öğrencilerin anlam kuramları, dilin mantıksal yapısı, anlamın hakikatle ilişkisi, zihinsel temsil, önermesel tavır, anlamın ontolojik boyutları ve dil-düşünce/dil-zihin ilişkileri hakkında derinlemesine fikir sahibi olması hedeflenmektedir.

FEL506 Orta Çağ Felsefesi

Bu ders kapsamında, Orta Çağ metafiziği ile Eskiçağ Yunan felsefesinin arasındaki ilişki, inanç ile bilginin örtüştürülme çabası, Yeniplatonculuk; erken dönem Hıristiyan felsefesi, Patristik

felsefe, Skolastik felsefe, tümeller tartışması, tanrı kanıtlamaları ve epistemolojik değerlendirmesi; felsefe/teoloji ayrımı gibi konular ayrıntılı bir şekilde ele alınacaktır.

FEL508 Analitik Felsefe

Derste analitik felsefenin felsefe tarihi içindeki yeri ve önemi, Russell ve Moore'un mantıksal atomculuğu, analitik felsefede doğruluk anlayışı, anlam ve dil problemi, analitik felsefenin metafiziğe bakışı, Wittgenstein ve Wittgenstein-sonrası analitik felsefenin temel problemler ele alınacaktır. Derste analitik felsefecilerin felsefi problemleri ele alış biçimi ile kıta felsefecilerinin benzer problemleri ele alış biçimleri ayırt edilmesi sağlanacak ve analitik felsefenin temel problem alanları tanıtılacaktır.

FEL510 20. Yüzyıl Kıta Felsefesi

Bu derste 20. Yüzyılı etkileyen akımlardan birisi olan pragmatizm, post-modernizm ve hermeneutik akım çözümlenmeleri yapılmakta ve yorumlanmakta, aralarındaki benzerlikler ve ayrılıklar ele alınmaktadır. Pragmatizm akımından Charles Peirce, William James, John Dewey, hermeneutik bakış açısı ve onun çeşitlemelerini temsilen Hans Georg Gadamer, Richard Rorty ve Richard Bernstein, post-modernizm ve/veya post-strüktüralizm ve/veya dekonstrüksiyonalizmi temsilen Michel Foucault, Jacques Derrida, Gilles Deleuze gibi felsefecilerin eserleri incelenmektedir.

FEL512 20. Yüzyıl Bilim Felsefesi Tartışmaları

Derste 20. Yüzyılda bilim felsefesi, mantıkçı pozitivistler, Wittgenstein ve Viyana Çevresi, Karl Popper'ın yanlışlama kuramı; bilim ile bilim olmayanın ayırt edilmesi, Kuhn ve bilimsel devrimler, Feyerabend ve anarşist bilim felsefesi ayrıntılı bir şekilde ele alınacaktır. Bu dersin amacı bilimsel bilgi ile etkinliğin özelliklerini, sorunlarını, değerini, bilim ile bilim anlayışının tarihsel süreçlerini, güncel koşullarını tartışarak değişik bilim felsefesi öğretileri bakımından değerlendirmektir.

FEL514 Eski Yunan Felsefesi Okumaları: Aristoteles

Bu dersin amacı öğrencilere Aristoteles'in epistemoloji, ontoloji, metafizik, politika ve etik alanlarındaki görüşlerini derinlemesine kavramasını sağlamak ve genel anlamda Aristotelesçi felsefenin argümanlarını eleştirel bir gözle incelemek için gerekli donanımı sağlamaktadır. Ders boyunca Aristoteles'in orijinal eserlerinin incelenmesine öncelik verilecek ve başlıca ikincil kaynaklar incelenecektir. Ders sonunda öğrencilerin kendi başlarına Aristoteles çalışabilecek yetkinliğe erişmeleri beklenmektedir.

FEL516 Bilimsel Yöntem Teorileri

Metodoloji felsefe için sadece bir çatı sağlamaz, aynı zamanda felsefe için bir araştırma konusudur. Felsefe tarihinde etkili olmuş neredeyse tüm akımlar yeni bir metodoloji sunmuştur. Bu bağlamda, bu ders bir taraftan felsefe tarihi boyunca ortaya çıkan metotları incelerken diğer taraftan da felsefi metodun doğasına dair araştırmayı hedeflemektedir. Dönem boyunca hem Plato ve Wittgenstein gibi yenilikçi metodolojiler sunan filozofların düşünce sistemleri incelenecek hem de felsefi metodolojin doğası analiz edilecektir.

FEL518 Modern Dönem Felsefesi

Derste Leibniz ve Kant'ın felsefeleri ayrıntı olarak incelenecektir. Bilginin kaynakları, uzay ve zamanın doğası, sentetik *a priori* bilgi anlayışı, aklın incelenmesi ve eleştirilmesi temele alınacaktır. Ders boyunca Leibniz'in *Metafizik Üzerine Söylev* ve *Monadoloji*'si ile Kant'ın *Prolegomena*'sı okunacak ve tartışılacaktır. Dersin sonunda öğrencilerin Kant ve Leibniz'in metafizik ve epistemolojik düşünceleri hakkında derinlemesine bir kavrayışa sahip olmaları beklenmektedir.

FEL520 Bilim Tarihi ve Felsefe

16. ve 17. yüzyıl modern bilimin doğuşuyla birlikte Galileo'nun "Atalet İlkesi" ve Yeni "Doğa Yasası" Fikri, Yeryüzü Fizigi (Galileo) ile Gökyüzü Fiziginin (Kepler) Birleştirilmesi Olarak Newton Mekaniği, Evrensel Çekim Yasası, Modern Bilimde Optik, Termodinamik ve Atom

Teorisi, Modern Sonrası Bilimde ise Özel ve Genel Relative Teorileri ile Quantum Teorisi temele alınarak incelenecektir. Modern Bilimin nasıl ortaya çıktığını ve bilimsel düşüncenin Galileo'dan günümüze kadar gelen süreç içerisindeki tarihsel gelişimi felsefi açıdan ele alınacaktır.

FEL522 Din Felsefesi

Bu derste dini ve mistik tecrübe, varoluşçuluk, kötülük ve özgürlük problemi, metafizik ve mahiyeti, duyu-tecrübe ilişkisi ve dış dünyanın dinî değeri gibi din felsefesinin temel konuları birer felsefi problem olarak tartışılacaktır.

FEL524 Etik

Dersin konusunu etiğin felsefeye temellendirilmesi, etik-ahlak ayrımı, bilim, din ve felsefenin ahlaka yaklaşımları, özgürlük ve sorumluluk kavramlarının etikteki yeri, normatif etik kuramları ve meta-etik kuramları oluşturmaktadır. Ayrıca derste intihar, ötenazi, kürtaj, evlilik, rekabet, dayanışma, dostluk, savaş, terör, sanayileşme, çevre kirliliği, hayvan hakları gibi konuların kendisi, doğurduğu sorunlar ve ikilemler etik açıdan ele alınmakta, çözümlenmektedir.

FEL526 Etikte Temel Sorunlar

Ders Yunan düşünürlerinden günümüze etik tarihinde önemli bazı felsefi metinlerin incelenmesinden ve tartışılmasından hareketle etik düşüncenin sorunlarını ele almayı ve onlara ışık tutmayı amaç edinir. Bu sorunlardan başlıcaları şunlardır: Mutluluğun etikte yeri nedir? Bir mutluluk ahlakı mümkün müdür? Akıl ve ahlak ilişkisi nasıl düşünülmelidir? Bilim ile ahlak ilişkisi nasıl düşünülmelidir? Deontolojik ahlakın içerdiği sorunlar nelerdir? Faydacı ahlak anlayışının karşılaştığı problemler nelerdir? Çağımız ne tür etik problemlerle karşı karşıyadır? Bunlara ne tür çözümler düşünülebilir?